

معاونت علوم پزشکی
مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی
کمیته برنامه ریزی درسی
طرح درس روزانه (lesson plan)

مقطع و رشته تحصیلی: کارشناسی پرستاری

گروه آموزشی: پرستاری

دانشکده: پرستاری

اطلاعات مربوط به درس	اطلاعات مربوط به مدرس/ مدرسین
نام درس: پرستاری در بهداشت محیط سال تحصیلی/ نیمسال : نیمسال دوم / 1404 کد درس : 25 نوع واحد(نظری/ عملی): نظری تعداد واحد: 1 واحد پیش نیاز/هم نیاز: پرستاری سلامت فرد و جامعه مکان برگزاری: دانشکده پرستاری روز و ساعت کلاس: یکشنبه 10:30 - 11:30 تعداد دانشجویان : 45 تاریخ شروع و خاتمه درس : 1404/6/22 – 1404/10/14	نام مسئول درس: نرگس صالحی رتبه علمی: مربی رشته تحصیلی: پرستاری داخلی جراحی تلفن تماس: 09175564692 پست الکترونیک: nsalehi43@yahoo.com محل کار: دانشکده پرستاری، دانشگاه آزاد اسلامی واحد داراب

توصیف کلی درس

آشنایی دانشجویان با مفاهیم پایه و عوامل محیطه تاثیرگذار بر سلامت و روش مواجهه با آن به منظور استفاده از دانش آموخته‌های بهداشتی بتوانند در جهت تشخیص مشکلات سلامت محیط راهکارهای ممکن با تکیه بر اصول فرایند پرستاری

معاونت علوم پزشکی
مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی
کمیته برنامه ریزی درسی
طرح درس روزانه (lesson plan)

جلسه	هدف کلی	اهداف اختصاصی	اهداف رفتاری (حیطه)
1	مفاهیم بهداشت محیط اکوسیستم اکولوژی و بحران محیط زیست	پس از پایان این درس انتظار میرود که فراگیر: • رابطه بین محیط و سلامت و بیماریهای انسان را توضیح دهد • قواعد کلیدی موثر بر کار پرستاران در بهداشت محیط را معین کند. • مفاهیم بهداشت محیط را در سه بخش عوامل زیستی، اجتماعی و فیزیکی مورد بررسی قرار دهد. • اکوسیستم محیط را شرح دهد.	شناختی
2	مفاهیم بهداشت محیط اکوسیستم اکولوژی و بحران محیط زیست	• بحران محیط زیست را شرح دهد. • دو عامل اصلی دگرگونی در نظام 2 اکوسیستم را توضیح دهد • اقدامات ضروری جهت کاهش آلودگی در محیط زیست را نام ببرد • نقش پرستار بهداشت جامعه را در بهداشت محیط زیست بیان نماید.	شناختی
3	صلاحیت ها و نقش های پرستار سلامت جامعه در سلامت محیط	پس از پایان این درس انتظار میرود که فراگیر: • مفاهیم و دانش پایه اصول بهداشت محیط را بیان کند • خطرات زیست محیطی در افراد و جمعیت ها را ارزیابی و شناسایی کند. • آژانس ها و سازمان های مرتبط با بهداشت محیط را نام ببرد • گزارش خطرات محیطی جدی به آژانس ها و سازمان های مرتبط با بهداشت محیط را ذکر کند • آموزش مسائل زیست محیطی به گروه های مختلف جامعه را توضیح دهد • تشویق افراد مختلف جامعه به استفاده بهینه از منابع، ارجاع مناسب برای بیماری ها با علل احتمالی محیطی را بیان کند • اقدامات در جهت سطوح پیشگیری را بیان کند	شناختی

معاونت علوم پزشکی
مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی
کمیته برنامه ریزی درسی
طرح درس روزانه (lesson plan)

شناختی	پس از پایان این درس انتظار میرود که فراگیر: • ارتقاء کیفیت هوا، آب و خاک از طریق کاهش آلودگی‌ها و مدیریت صحیح پسماندها. • شناسایی و کنترل عوامل زیان‌آور محیطی که سلامت انسان را تهدید می‌کنند. • ترویج سبک زندگی سالم و پایدار متناسب با حفظ سلامت محیط زیست. • ایجاد زیرساخت‌های پایدار جهت پیشگیری از بیماری‌های محیطی. • پایش مستمر و ارزیابی سلامت محیط زیست در مناطق مختلف. • افزایش آگاهی عمومی نسبت به اهمیت حفظ محیط زیست و منابع طبیعی. • توانمندسازی افراد برای شناخت مسائل زیست‌محیطی و نقش خود در حفاظت از آن. • توسعه مهارت‌های تحلیل و تصمیم‌گیری در مواجهه با چالش‌های زیست‌محیطی. • ترویج رفتارهای دوستدار محیط زیست در سطح فردی و اجتماعی. • ارتقاء ظرفیت آموزش‌های زیست‌محیطی در مدارس، دانشگاه‌ها و جوامع محلی. • اهداف اختصاصی تغییرات جوی و سلامت • شناخت اثرات تغییرات اقلیمی بر الگوهای بیماری‌ها و سلامت جامعه. • تدوین راهکارهای مقابله با پیامدهای منفی تغییرات جوی بر سلامت. • توسعه سیستم‌های هشداردهنده برای پیش‌بینی مخاطرات اقلیمی و پیامدهای آن بر سلامت.	سلامت محیط زیست، سواد زیست محیطی، تغییرات جوی و سلامتی	4
--------	---	--	---

معاونت علوم پزشکی
مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی
کمیته برنامه ریزی درسی
طرح درس روزانه (lesson plan)

	• ارتقاء ظرفیت جامعه در مدیریت بحران‌های ناشی از تغییرات جوی. • تشویق پژوهش‌های بین‌رشته‌ای در زمینه ارتباط بین تغییرات جوی و بیماری‌های محیطی.		
5	جهانی شدن و اثرات آن بر سلامت محیط نابرابری‌های سلامتی و نقش عدالت در سلامت محیط پس از پایان این درس انتظار می‌رود که فراگیر: • تحلیل تأثیرات فرآیند جهانی شدن بر آلودگی‌های محیطی و سلامت عمومی. • شناسایی عوامل محیطی مرتبط با تجارت جهانی و تحرکات جمعیتی که سلامت محیط را تهدید می‌کنند. • بررسی نقش سیاست‌های جهانی در بهبود یا تضعیف شرایط سلامت محیط. • ارتقاء همکاری‌های بین‌المللی برای کاهش آلودگی‌های محیطی ناشی از فعالیت‌های اقتصادی جهانی. • توسعه راهکارهای بومی و جهانی برای مدیریت پیامدهای منفی جهانی شدن بر سلامت محیط. • شناسایی و تحلیل مناطق و گروه‌های اجتماعی با بیشترین آسیب‌پذیری نسبت به مشکلات محیطی. • ارزیابی تأثیر عوامل اقتصادی، اجتماعی و سیاسی در توزیع نابرابر منابع و آلودگی‌های محیطی. • ترویج سیاست‌های کاهش نابرابری‌های محیطی با تأکید بر بهبود شرایط زندگی جوامع محروم.		

معاونت علوم پزشکی
مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی
کمیته برنامه ریزی درسی
طرح درس روزانه (lesson plan)

	• ایجاد سیستم‌های پایش نابرابری‌های محیطی و اطلاع‌رسانی به تصمیم‌گیرندگان و عموم مردم. • توسعه برنامه‌های آموزشی و حمایتی برای ارتقاء سطح سلامت محیطی در مناطق آسیب‌پذیر. • اهداف اختصاصی نقش عدالت در سلامت محیط • تقویت رویکردهای عدالت محور در سیاست‌گذاری‌های زیست‌محیطی و سلامت عمومی. • ارتقاء دسترسی برابر به منابع طبیعی سالم و خدمات بهداشتی محیطی برای تمامی اقشار جامعه. • حمایت از مشارکت فعال جوامع محلی و گروه‌های آسیب‌پذیر در تصمیم‌گیری‌های زیست‌محیطی. • ایجاد چارچوب‌های قانونی و نهادی برای تضمین رعایت عدالت زیست‌محیطی. • افزایش آگاهی عمومی و تخصصی نسبت به اهمیت عدالت محیطی به عنوان عامل کلیدی در ارتقاء سلامت.		
شناختی	پس از پایان این درس انتظار میرود که فراگیر: • طراحی و اجرای برنامه‌های مدیریت منابع طبیعی به‌گونه‌ای که حفظ و استفاده بهینه از آنها تضمین شود.	6	- برنامه‌های مدیریت محیط زیست در راستای دستیابی به توسعه پایدار

معاونت علوم پزشکی
مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی
کمیته برنامه ریزی درسی
طرح درس روزانه (lesson plan)

	• کاهش آلودگی هوا، آب و خاک از طریق فناوری‌های نوین و به‌کارگیری روش‌های پاک و پایدار. • • • ارتقاء ظرفیت‌های محلی و نهادی در مدیریت پایدار محیط زیست و منابع طبیعی. • ترویج استفاده از انرژی‌های تجدیدپذیر و کاهش وابستگی به منابع فسیلی. • توسعه سامانه‌های پایش و ارزیابی مستمر وضعیت محیط زیست به منظور بهبود سیاست‌ها و تصمیم‌گیری‌ها. • افزایش مشارکت جامعه و نهادهای محلی در برنامه‌ریزی و اجرای پروژه‌های محیط زیستی. • ایجاد تعادل بین نیازهای اقتصادی، اجتماعی و زیست‌محیطی در برنامه‌های توسعه. • ارتقاء آموزش و فرهنگ‌سازی در زمینه توسعه پایدار و اهمیت حفاظت از محیط زیست. • بهبود مدیریت پسماندها با رویکرد کاهش، بازیافت و استفاده مجدد. • حمایت از نوآوری و پژوهش‌های کاربردی برای حل چالش‌های زیست‌محیطی مرتبط با توسعه پایدار.	- اصول بیانیه هزاره سازمان ملل متحد اصول اکولوژی بر اساس منشور اتاوا، جنبش زیست محیطی	
شناختی	پس از پایان این درس انتظار میرود که فراگیر: • خواص مختلف آب را شرح دهد • منابع آلودگی آب را بیان نماید. • سختی آب را تعریف کرده و معایب آن را توضیح دهد. • انواع گندزدایی آب را بیان کند. • اختلالات ناشی از ناخالصی و آلودگی آب را بیان نماید. • مراحل تصفیه آب را شرح دهد.	بهداشت آب و فاضلاب	7

معاونت علوم پزشکی
مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی
کمیته برنامه ریزی درسی
طرح درس روزانه (lesson plan)

	• انواع فاضلاب را شرح دهد. • روشهای تصفیه فاضلاب را بیان کند. • مشکلات ناشی از دفع غیربهداشتی فاضلاب را بیان نماید.		
شناختی	پس از پایان این درس انتظار میرود که فراگیر: • اهمیت آلودگی هوا را شرح دهد. • طبقه بندی آلودگی هوا را توضیح دهد. • منابع آلودگی هوا را بیان نماید. • شاخص های تعیین آلودگی را نام ببرد و شرح دهد. • اثرات هوای آلوده را شرح دهد. • مهمترین اقدامات در پیشگیری از آلودگی هوا را ذکر نماید. • نقش پرستار بهداشت در کنترل آلودگی هوا را بیان کند.	بهداشت هوا	8
شناختی	• اهمیت دفع بهداشتی زباله را توضیح دهد. • مراحل دفع زباله را ذکر نماید. • انواع روش های دفع زباله را شرح دهد. • نقش پرستاران بهداشت در دفع بهداشتی زباله را بیان کند.	بهداشت زباله و مواد زائد	9
شناختی	پس از پایان این درس انتظار میرود که فراگیر: • آلودگی صوتی را تعریف نماید. • اثرات فیزیولوژیکی و پاتولوژیکی سروصدا را شرح دهد. • اثرات شنیداری و غیرشنیداری سروصدا را بیان نماید. • انواع افت شنوایی به دنبال تماس با سروصدا را نام ببرد. • مراحل مختلف ناشنوایی حرف های را 5 برشمارد.	آلودگی صوتی و پرتوها	10
شناختی	• برنامه های حفاظت از شنوایی را شرح دهد. • انواع وسایل حفاظت فردی شنوایی را نام ببرد.	آلودگی صوتی و پرتوها	11

معاونت علوم پزشکی
مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی
کمیته برنامه ریزی درسی
طرح درس روزانه (lesson plan)

	• پرتوهای خطرزا را با ذکر مثال توضیح دهد. • منابع مواجهه انسان با پرتوها را نام ببرد • اقدامات حفاظتی در برابر پرتوها را برشمارد.		
شناختی	پس از پایان این درس انتظار می‌رود که فراگیر: • تاثیر تغذیه بر سلامتی انسان را شرح دهد. • فساد مواد غذایی را تعریف نماید. • انواع بیماری‌های ناشی از غذا را نام ببرد. • مسمومیت غذایی را تعریف کند.	بهداشت تغذیه و مواد غذایی	12
شناختی	• آلودگی اولیه و ثانویه مواد غذایی را با ذکر مثال تعریف نماید. • اصول کلی در پیشگیری از آلودگی‌های ثانویه را نام ببرد. • کنترل بهداشت مواد غذایی (گوشت، مرغ، تخم مرغ، شیر و...) را شرح دهد	بهداشت تغذیه و مواد غذایی	13
شناختی	پس از پایان این درس انتظار می‌رود که فراگیر: • اهمیت سموم را بیان نماید • حداقل یکی از طبقه بندی‌های مربوط به سموم را شرح دهد. • استانداردهای مربوط به مواد سمی را بیان کند. • اقدامات پرستاران بهداشت را در خصوص مواد شیمیایی ذکر نماید	آسیب‌های شیمیایی موجود در محیط و روشهای کنترل و مقابله با آن	14
شناختی	پس از پایان این درس انتظار می‌رود که فراگیر: • نقش پرستار بهداشت حرفه‌ای را توصیف کند. • با استفاده از مدل اپیدمیولوژیک تاثیرات متقابل سلامتی - کار را توضیح دهد. • ارگونومی را تعریف کند.	پرستاری بهداشت حرفه‌ای	15

معاونت علوم پزشکی
مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی
کمیته برنامه ریزی درسی
طرح درس روزانه (lesson plan)

		- چند مورد از عوامل مربوط به میزبان که باعث افزایش خطر واکنش نامطلوب به مواد مضر موجود در محل کار میشود را ذکر کند. - هر یک از مخاطرات بیولوژیکی، شیمیایی، مکانیکی، فیزیکی و روانی اجتماعی محل کار را توضیح دهد.	
شناختی	16	پس از پایان این درس انتظار میرود که فراگیر: - راه های انتقال بیماری از طریق بندپایان را بیان کند - انواع بیماریهای منتقله از طریق مگس ها را نام ببرد. - انواع روش های مبارزه با ناقلین فیزیکی را بیان کند. - روشهای مبارزه با حشرات را برشمارد. - روشهای مبارزه با جوندگان را شرح دهد آشنایی با ناقلین فیزیکی در بیماری های آندمیک شایع در کشور و روش های کنترل آنها (مبارزه با جوندگان، بندپایان و حشرات مانند: مالاریای انسانی، لیشمانیوز، تب خونریزی دهنده کریمه، تب نیل غربی، بیماری لایم، تب کپو، طاعون انسانی، تب راجعه)	
شناختی	17	پس از پایان این درس انتظار میرود که فراگیر: - در مورد انواع بلایا (طبیعی و ساخته دست بشر) بحث کند - چگونگی تاثیر بلایا بر مردم و جوامعشان را ارزیابی کند. - مفهوم مدیریت بلایا (آمادگی، واکنش و جبران) توضیح دهد. - نقش پرستاران در مراحل آمادگی، واکنش و جبران مدیریت بلایا را بررسی کند. - اولویت ها را در یک موقعیت تریاژ بیان کند. - نقش صلیب سرخ در مدیریت بلایا را تحلیل کند. مدیریت بلایای طبیعی و بحران ها	

معاونت علوم پزشکی
مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی
کمیته برنامه ریزی درسی
طرح درس روزانه (lesson plan)

☐ ایفای نقش	☐ بحث در گروه های کوچک	☒ سخنرانی تعاملی (پرسش و پاسخ، کوئیز، بحث گروهی و ...)
☐ یادگیری مبتنی بر حل مسئله (PBL)	☐ یادگیری مبتنی بر تیم (TBL)	☐ یادگیری اکتشافی هدایت شده
☐ کلاس وارونه	☒ استفاده از دانشجویان در تدریس (تدریس توسط همتایان)	☒ یادگیری مبتنی بر سناریو
		☐ سایر موارد (لطفاً نام ببرید) ---
مواد و وسایل آموزشی		
پاورپوینت، فیلم، تخته وایت برد، ماژیک		

قوانین و مقررات مورد انتظار از دانشجو
❖ قوانین مربوط به حضور و غیاب و عواقب عدم رعایت آنها: ✓ حضور به موقع در کلاس ✓ برخورد با غیبت و تاخیر دانشجو برابر مقررات آموزشی دانشکده ✓ الزامی بودن شرکت در امتحان میان ترم برای پاس کردن واحد درسی ✓ امتحان فقط یکبار برای کل کلاس و در تاریخ مقرر انجام می پذیرد
❖ قوانین مربوط به رفتار و اخلاق در کلاس درس: ✓ رعایت شئونات دانشجویی ✓ خاموش کردن موبایل در کلاس درس ✓ رعایت احترام به استاد ✓ رعایت اصول اخلاقی ❖ قوانین مربوط به تکالیف/سرقت ادبی و...

معاونت علوم پزشکی
مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی
کمیته برنامه ریزی درسی
طرح درس روزانه (lesson plan)

فعالیت‌های یادگیری / (تکالیف و پروژه های فردی، گروهی)

❖ شرح تکلیف:

تهیه پاورپوینت مرتبط با درس و ارائه آن

❖ زمان و نحوه تحویل تکالیف:

از طریق ایمیل، واتساپ و ایتا، آخرین مهلت ارسال تکلیف 1403/12/29

❖ نمره (درصد از نمره کل): 5 درصد

❖ زمان و نحوه دریافت مشاوره و بازخورد:

✓ 15 دقیقه پایانی، خلاصه و پرسش و پاسخ

ارزشیابی درس

ارزشیابی تکوینی / (سهم نمره): آزمون میانترم 5 نمره، ارائه پاورپوینت و تکالیف کلاسی 2 نمره، پرسش و پاسخ 1 نمره

ارزشیابی تراکمی: (سهم نمره): 12 نمره

تاریخ آزمون نهایی : 1404/10/29

معاونت علوم پزشکی
مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی
کمیته برنامه ریزی درسی
طرح درس روزانه (lesson plan)

منابع آموزشی

❖ منابع اصلی درس:

- ✓ کتاب پرستاری سلامت جامعه، فرد و خانواده، محیط اثر فائزه صحبابی و مریم امجدی، نشر حیدری
- ✓ کتاب پرستاری سلامت جامعه، دکتر اسحاق ایلدرآبادی، نشر جامعه نگر

پشتیبانی و خدمات

❖ راه ارتباطی با استاد برای دریافت مشاوره فردی/گروهی و بازخورد: (نحوه ارتباط/ زمان و مکان):

- ✓ اتاق EDO دانشکده
- ✓ تماس تلفنی و پیام از طریق واتساپ، اینستا و...

❖ پشتیبانی فنی و اداری: (تلفن داخلی مدیر گروه/ آموزش)

معاونت علوم پزشکی
مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی
کمیته برنامه ریزی درسی
طرح درس روزانه (lesson plan)

تقویم درسی

موضوع درس	جلسات درسی
مفاهیم بهداشت محیط اکوسیستم اکولوژی و بحران محیط زیست	جلسه اول تاریخ: 1404/6/23
مفاهیم بهداشت محیط اکوسیستم اکولوژی و بحران محیط زیست	جلسه دوم تاریخ: 1404/6/30
صلاحیت‌ها و نقش‌های پرستار سلامت جامعه در سلامت محیط	جلسه سوم تاریخ: 1404/7/6
سلامت محیط زیست سواد زیست محیطی تغییرات جوی و سلامتی جهانی شدن و اثرات آن بر سلامت محیط نابرابری‌های سلامتی و نقش عدالت در سلامت محیط	جلسه چهارم تاریخ: 1404/7/13
برنامه‌های مدیریت محیط زیست در راستای دستیابی به توسعه پایدار اصول بیانیه هزاره سازمان ملل متحد اصول اکولوژی بر اساس منشور اتاوا، جنبش زیست محیطی	جلسه پنجم تاریخ: 1404/7/20

معاونت علوم پزشکی
مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی
کمیته برنامه ریزی درسی
طرح درس روزانه (lesson plan)

بهداشت آب و فاضلاب	جلسه ششم تاریخ: 1404/7/27
بهداشت هوا	جلسه هفتم تاریخ: 1404/8/4
بهداشت زیباله و مواد زائد	جلسه هشتم تاریخ: 1404/8/11
آلودگی صوتی و پرتوها	جلسه نهم تاریخ: 1404/8/18
آلودگی صوتی و پرتوها	جلسه دهم تاریخ: 1404/8/25
بهداشت تغذیه و مواد غذایی	جلسه یازدهم تاریخ: 1404/ 9/2

معاونت علوم پزشکی
مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی
کمیته برنامه ریزی درسی
طرح درس روزانه (lesson plan)

بهداشت تغذیه و مواد غذایی	جلسه دوازدهم تاریخ: 1404/9/9
آسیب های شیمیایی موجود در محیط و روشهای کنترل و مقابله با آن	جلسه سیزدهم تاریخ: 1404/9/16
آسیب های شیمیایی موجود در محیط و روشهای کنترل و مقابله با آن	جلسه چهاردهم تاریخ: 1404/ 9/23
آشنایی با ناقلین فیزیکی و کنترل آن (مبارزه با جوندگان، بندپایان و حشرات	جلسه پانزدهم تاریخ: 1404 /10/7
پرستاری بهداشت حرفه ای مدیریت بلایای طبیعی و بحران ها	جلسه شانزدهم تاریخ: 1404/10/14